

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-07641
Otsuse kuupäev 02.08.2026
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja AS ÜHISTEENUSED (11052490)

Tarbija nõue Leppetrahvi tühistamine

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija nõue rahuldamata.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Kaupleja määras 19.04.2026 tarbija sõidukile leppetrahvi nr 1080005106 summas 55 eurot parkimiskorralduse nõuete rikkumise eest Varraku tn 14c Tallinn tasulises eraparklas, kus võis ajavahemikul kell 10 kuni kell 22 parkida 4 tundi tasuta juhul, kui parkimise algusaeg on fikseeritud parkimiskellaga. Tarbija ei fikseerinud parkimise algusaega parkimiskellaga, kuna unustas. Tarbija esitas kauplejale vaide paludes leppetrahvi tühistada ebaproportsionaalsuse tõttu, kuna kaupleja määras leppetrahvi kell 10:02, so vaid 2 minutit pärast kella 10t. Kaupleja jättis vaide rahuldamata.

Tarbija soovib tuvastada, et leppetrahvi nr 1080005106 summas 55 eurot on tühine.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja palus vastuses jätta tarbija nõue rahuldamata. Aadressil Varraku tn 14c, Tallinn asuva parkla näol on tegemist eraparklaga, kus on võimalik parkida kuni 4 tundi parkimiskellaga ajavahemikul kell 10.00-22.00. Eraparkla on liikluskorraldusvahenditega tähistatud, parkimiskorralduse kord ja parkimistingimused on paigaldatud. Tarbija rikkus parkimistingimusi, leppetrahvi määramine oli põhjendatud.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõue ei kuulu rahuldamisele.

Pooled vaidlevad selle üle, et kas tarbijal on kaupleja ees lepingust tulenev kohustus tasuda parkimiskorralduse nõuete rikkumise eest määratud leppetrahvi. Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi võib võlasuhe tekkida lepingust. VÕS § 8 lg 1 kohaselt on leping tehing kahe või enama isiku (lepingupooled) vahel, millega lepingupool kohustub või lepingupooled kohustuvad midagi tegema või tegemata jätma. Pooled võivad lepingu rikkumise lepingust tuleneva kohustuse rikkumise korral kokku leppida leppetrahvi kohaldamises (VÕS § 158).

Antud vaidlus puudutab sõiduki parkimist tasulises parklas. Riigikohus selgitas tsiviilasja nr 3-2-1-82-16 otsuse p-s 22, et parklas parkimise kohta sõlmitud leping vastab üürilepingu tunnustele VÕS § 271 mõttes, Parkimisel sõlmitakse leping hetkel, kui sõiduk siseneb parkimise alale. Parkimise kohta sõlmitud lepingust tulenevaid üürileandja õigusi ja kohustusi omab parkimise korraldaja, antud juhul kaupleja.

Pooled ei vaidle selle üle, et sõlmisid parkimislepingu, tarbija ei ole vaidlustanud parkla vastavat tähistamist, parkimiskorralduse ega kaupleja tüüptingimustena kehtestatud parkimistingimuste olemasolu. Pooled vaidlevad selle üle, et kas kauplejal oli leppetrahvi määramiseks olemas alus.

Tarbija asjaoludel vaidlustas ta kaupleja poolt leppetrahvi määramise seetõttu, et see leppetrahv kahjustab tarbijat ebamõistlikult ning on seetõttu vastavalt VÕS § 42 lg 3 p 5 tühine tüüptingimus. Tarbija selgitustel parkis ta oma sõiduki vaidlusalusel päeval kell 10, tarbija teadis, et temal oli selles parklas alates kella 10-st õigus parkida 4 tundi tasuta. Kuigi tarbija unustas parkimise algusaja parkimiskellaga fikseerimata, siis ei saanud kaupleja määrata temale juba kell 10:02 leppetrahvi summas 55 eurot. Trahvisumma on ebaproportsionaalne võrreldes reaalse parkimistasuga, milleks antud parklas on 0 eurot ehk parkimine on tasuta 4 tunni jooksul. Sellel põhjusel on leppetrahv tühine.

Kaupleja asjaoludel on ta parkimisala tähistanud nõuetekohaselt. Kaupleja on vastavalt majandus- ja kommunikatsiooniministri 22.02.2011 määruse nr 12 „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded“ §-le 2 lg 1 paigaldanud liiklusmärgid, millistega on kehtestanud parklas liikluskorra ja aidanud liikluses orienteeruda. Parkla sissesõidul on olemas liiklusmärk 383 „Peatumiskeelu ala“, mis näitab mõjuala, kus ei tohi peatuda ja parkida. Nimetatud märgi allosas on tekst 8.00-10.00. Peatumiskeelu ala märgi all on olemas liiklusmärk 891b „Välja arvatud“, mis teatab, et märk ei kehti tahvilil kujutatud või nimetatud sõiduki kohta. Nimetatud märgil on tekst „Välja arvatud territooriumi valdaja loal“. Lisaks on sissesõidul olemas liiklusmärk 575a „parkla“, mis osutab sõidukitele ettenähtud parkimispiirkonnale. Märgil on olemas teave selle kohta, et ajavahemikul kell 10.00-22.00 on lubatud parkimine parkimiskellaga 4 tundi. Liikluskorraldusvahendid on paigaldatud korrektselt ja üheselt mõistetavalt, et antud parklas võib ajavahemikul 10.00-22.00 parkida 4 tundi parkimiskellaga ning ajavahemikul 08.00-10.00 võib parkida ainult territooriumi valdaja loal.

Kaupleja selgitab, et eraparkla omanik kehtestab parkimistingimused, mille täitmist kaupleja kontrollib ning parkimistingimused kehtivad parklas kõigile ühtemoodi. Kaupleja on paigaldanud parklasse sissesõidul ja parklas sees infotahvlid, kus on kirjas parkimisala kasutamise tingimused. Parkimistingimuste infotahvlid on tüüptingimused ja lepingu osa VÕS § 37 lg 1 alusel. Tulenevalt lepingu sõlmimise viisist võis sõidukijuht tüüptingimuste olemasolule eeldada ning ta võis nende sisust teada saada. Riigikohus on märkinud, et määrav ei ole tingimuste sisuga tegelik tutvumine,

vaid võimalus nende sisust teada saada ehk võimalus nendega tutvuda (vt Riigikohtu Tsiviilkolleegiumi 23.03.2011.a otsus asjas nr 3-2-1-2-11, p 13).

Nähtavaks tehtud parkimistingimuste alusel saab igaüks otsustada, kas need tingimused on talle parkla kasutamiseks sobivad. Juhul, kui parkimistingimused ei ole sobivad, siis on sõidukijuhil võimalus valida mõne teise teenuseosutaja parkla. Tarbija rikkus parkimiskorralduse tingimusi, kauplejal tekkis parkimistingimuste p 8 alusel õigus määrata tarbijale leppetrahv.

Komisjon analüüsis leppetrahvi kehtivust ning vaidlevate poolte esitatud väiteid ja tõendeid.

Riigikohus selgitas lahendi nr 3-2-1-36-17 punktis 11, et leppetrahvi maksmise nõudeõiguse tekkimiseks peavad olema täidetud järgmised üldised eeldused: poolte vahel on kehtiv leping (sh kehtiv leppetrahvikokkulepe); võlgnik on lepingulist kohustust rikkunud (VÕS § 100); võlgnik vastutab rikkumise eest, v.a juhul, kui lepinguga on kokku lepitud võlgniku teistsugune vastutusstandard (VÕS § d 103 ja 160); võlausaldaja on leppetrahvi nõudmisest võlgnikule mõistliku aja jooksul pärast rikkumise avastamist teatanud (VÕS § 159 lg 2). Kõigi nende asjaolude tõendamise koormis on leppetrahvi nõude esitajal, antud juhul kauplejal.

Komisjon kontrollis leppetrahvi eeldusete esinemist ja tuvastas, et poolte vahel sõlmiti 19.04.2026 kehtivalt parkimisleping. Kaupleja oli parklas teatavaks teinud parkimistingimused, need on kaupleja tüüptingimused (VÕS § 35 lg 1). Tüüptingimused on lepingu osaks, kui tingimuse kasutaja enne lepingu sõlmimist või sõlmimise ajal neile kui lepinguosale selgelt viitas ja teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada (VÕS § 37 lg 1). Pooled ei vaidle parkimistingimuste olemasolu ja nende teatavakstegemise üle, parkimistingimused olid muutunud tarbijaga sõlmitud parkimislepingu osaks. Parkimistingimuse p 8 sisaldab leppetrahvikokkulepet nähes ette kaupleja õiguse nõuda kohustuse rikkumise korral leppetrahvi.

Pooled ei vaidle selle üle, et kaupleja oli paigaldanud parkimiskorralduse reguleerimiseks liiklusmärgid. Nende kohaselt ei võinud tarbija parklas parkida kell 8-10 välja arvatud juhul, kui tal oleks selleks olnud territooriumi valdaja luba. Tarbija sellist luba esitanud ei ole, komisjon eeldab, et tarbijal puudus see luba. Tarbijal oli õigus parkida kell 10-22 tasuta 4 tundi juhul, kui ta tähistas parkimise algusaja parkimiskellaga. Tarbija ei tähistanud parkimise algusaega parkimiskellaga, kuna unustas selle. Seega tarbija ei vaidle oma kohustusest teadmisele ja selle täitmata jätmisele vastu. Tarbija ei teinud komisjonile teatavaks, et tal esinesid kohustuse rikkumisel mõjuvad asjaolud või et tal esinesid vastutusest vabastamise alused. Komisjon tuvastas, et tarbija rikkus parkimislepingust tulenevat kohustust ja et tarbija on rikkumise eest vastutav. Pooled ei vaidle ka selle üle, et kaupleja tegi leppetrahvi tarbijale samal päeval teatavaks. Komisjon tuvastas, et kaupleja leppetrahvi määramise eeldused olid täidetud.

Tarbija vaidlustas leppetrahvi põhjusel, et 55 euro suurune leppetrahv oli ebaproportsionaalne olukorras, kus parkimise tasu oleks olnud vaid 0 eurot. Samuti seetõttu, et kaupleja määras leppetrahvi juba teisel parkimise minutil. Tarbija tugineb oma väites VÕS § 42 lg 3 punktile 5, millise kohaselt on tarbijat ebamõistlikult kahjustav eelkõige tüüptingimus, millega nähakse ette, et teine lepingupool peab oma kohustuse rikkumise korral maksma tingimuse kasutajale ebamõistlikult suurt leppetrahvi.

Tarbija võis selles parklas parkida üksnes siis, kui ta tähistas parkimise algusaja parkimiskellaga. Mingit muud parkimise võimalust ette nähtud ei olnud. Seega tarbijal oli valida, kas ta tähistab

parkimise algusaja parkimiskellaga või ei pargi selles parklas üldse. Parkimiskella kasutamine on kõigile sõidukijuhtidele tavapärane tegevus, see ei koorma ühtegi sõidukijuhti ülemääraselt. Tarbija kinnitas, et ta jättis parkimise algusaja parkimiskellaga tähistamata täielikult temast endast tuleneval asjaolul.

Kohustuse rikkumise ja leppetrahvi määramise mõttes ei oma antud juhul tähendust, mitmendal parkimise minutil leppetrahv määrati, kuna tarbija sai parkimislepingust tuleneva kohustuse täita ilma sõiduki juurest lahkumata. Oluline on üksnes asjaolu, et kas rikkumine toimus või mitte. Asjaoludega on kohustuse rikkumine tõendatud, seega võis kaupleja leppetrahvi määrata ka lubatud parkimisaja alguse teisel minutil. Komisjon selgitab, et kohtupraktika kohaselt võib mõnel juhul leppetrahvi suurust mõjutada parkimise kestus, kus kohtud on leidnud, et mõnede minutite võrra kestnud parkimisaeg ja seega ka kohustuse rikkumise aeg võib olla leppetrahvi suuruse vähendamise aluseks. Kuid antud juhul ei ole vaidluse esemeks leppetrahvi vähendamine, lisaks ei ole tarbija teinud komisjonile teatavaks järgmisi asjaolusid: 1) mis kell tarbija tegelikult sõiduki sinna parklasse parkis. Tarbija väitel toimus see kell 10, kuid selle kohta ei ole tarbija ühtegi tõendit esitanud; 2) mis kell tarbija tegelikult parkimise lõpetas. Tarbija küll selgitab, et temal oleks olnud õigus parkida 4 tundi tasuta, kuid ta ei teata, mis kell ta parkimise lõpetas. Tõendite puudumisel ei saa eeldada, et tegemist oli üksnes lühiajalise ja mõne minutilise parkimisega.

Tarbija poolt vaidlustatud leppetrahvi suuruse osas tuvastas komisjon järgmist. Komisjon lahendab tsiviilvaidlusi ning lähtub vaidluste läbivaatamisel kohtute praktikast. Kohtud on korduvalt leidnud, et 55 euro või 57 euro suurune parkimistingimuste rikkumise korral määratud leppetrahv oleks ebamõistlikult kahjustav (näiteks Harju Maakohtu lahendid nr 2-25-116348 ja 2-24-117148). Komisjon leidis kohtupraktikale tuginedes, et kaupleja poolt tarbijale määratud 55 euro suuruse leppetrahv on kehtiv.

Tarbija esitas leppetrahvi tühistamise nõude. Tarbija nõue ei ole põhjendatud ja jääb rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/